Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK

LAUSUNTO

19.2.2024

Lausunto hallintovaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi eräistä paloturvallisuuslaitteista ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 106/2023 vp)

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö (SPEK) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi lainvalmistelun yhteydessä.

SPEK ylläpitää paloilmoittimen ja sammutuslaitteiston hoitajien sekä käsisammutinliikkeiden vastuuhenkilöiden koulutusten sisältöjä, pitää koulutusmateriaalit ajantasaisina ja kehittää niiden laatua.

Nyt käsiteltävä esitys laiksi eräistä paloturvallisuuslaitteista koskee sellaisia paloturvallisuustekniikkaan liittyviä laitteistoja, joiden toteutus ja ylläpito vaikuttaa oleellisesti koko rakennuksen turvallisuustasoon.

Yleistä

SPEK näkee hyvänä vastuuhenkilöiden pätevyysvaatimuksiin (13 ja 34 §:t) lisätyt työkokemusvaatimukset – vähintään kolme vuotta liittyen paloilmoittimiin tai automaattisiin sammutuslaitteistoihin ja vähintään vuosi liittyen käsisammuttimiin.

Vastuuhenkilöiden ei enää tarvitse olla liikkeen päätoimisessa palveluksessa (9 ja 30 §:t) kuten ennen, mutta heillä on oltava tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävästään.

SPEKin näkemyksen mukaan tulisi selventää, kuinka tuo tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävästä käytännössä voitaisiin esimerkiksi järjestää. Tämä helpottaisi Tukesin työtä siinä vaiheessa kun se valvoo 43§:n mukaisesti laissa asetettujen velvoitteiden noudattamista ja myös toimintaa harjoittavia liikkeitä siinä vaiheessa kun vastuuhenkilön tehtävään liittyviä järjestelyjä suunnitellaan.

Asennusliikkeiden edellytetään tekevän työnsä asiantuntevasti ja huolellisesti noudattaen hyvää teknistä käytäntöä (8 §) ja käsisammutinliikkeen on tehtävä työt asiantuntevasti ja huolellisesti noudattaen hyvää tarkastus- ja huoltokäytäntöä (29 §).

SPEK esittää, että näitä kohtia tarkennetaan siten, että teknisten käytäntöjen lisäksi mainitaan myös yleisesti hyväksytyt suositukset. Näin annettaisiin selkeämpi asema myös erilaisille, hyväksyttyjä menettelyjä ohjaaville, alan itsensä tärkeäksi näkemille oppaille.

Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

Paloilmoittimiin ja sammutuslaitteistoihin liittyvän sääntelyn yhtenäistyminen helpottaa SPEKin näkökulmasta myös asiakastasolla ylläpidon ja tarkastusten hallintaa sekä todennäköisesti edesauttaa niiden toteuttamista.

Osoite
Ratamestarinkatu 11
00520 Helsinki

Puhelin
(09) 476 112

Faksi
(09) 4761 1400

Sähköposti
spekinfo@spek.fi

Internet
www.spek.fi

Y-tunnus
0912934-5

Hyvänä pidetään myös sitä, että säädösten kautta vaadittujen paloilmoittimien (ilman hätäkeskusyhteyttä tai hätäkeskusyhteyteen liitetyt automaattiset, paloilmoittimet) välille ei tehdä eroja, jotka voisivat vaikuttaa niin toteutuksen kuin ylläpidonkin laatuun.

Ehdotetun lain 2 luvun 17 §:n 2 momentin mukaan tarkastuslaitoksen olisi vakavissa puutteissa määrättävä laitteisto tarkastettavaksi uudelleen. Mikäli tarkastuslaitokselle on tarkoitus antaa pykälässä oikeus määräyksen (velvoittavan päätöksen) antamiseen ja siten mahdollisesti merkittäväksi katsottavan julkisen vallan käyttöön, tulisi kokonaisuus arvioida ja perustella huolellisemmin kuin lakiesityksessä nyt on tehty. 4 momentin mukaan tarkastuslaitoksen olisi ilmoitettava pelastusviranomaiselle vakavista puutteista.

Ehdotamme, että vakavienkin puutteiden kohdalla tarkastuslaitos keskeyttäisi tarkastuksen 1 momentin mukaisesti, ja ilmoittaisi sekä laitteiston haltijalle, mahdolliselle asennusliikkeelle että pelastusviranomaiselle, että tarkastuslaitoksen näkemyksen mukaan laitteisto tulisi määrätä tarkastettavaksi uudelleen. Tällöin toimivaltainen viranomainen velvoittavan päätöksen antamiseen olisi hyvinvointialueen pelastuslaitos.

Käsisammuttimien tarkastus ja huolto

Lakiluonnoksessa (25 ja 27 §:t) viitataan mallikohtaisiin käsisammutinten tarkastusta ja huoltoa koskeviin ohjeisiin. Näiden ohjeiden taso on käytännössä havaittu vaihtelevaksi. Huonoimmillaan ohjeita noudattamalla ei lopputuloksena ole toimintakuntoinen sammutin. Aiemmin sammutinkohtaiset tarkastus- ja huolto-ohjeet olivat keskitetysti Tukesin verkkosivuilta mutta tätä sivua ei enää ole. Vaikka tuolloinkaan ei kaikkiin markkinoilla olleisiin sammuttimiin löytynyt ohjeita eikä niiden sisällön asianmukaisuutta tarkistettu oli hyvä, että alan toimijat tiesivät mistä ohjeet löytyvät.

SPEKin näkemyksen mukaan sammutinten tarkastukseen ja huoltoon liittyvien ohjeiden olisi hyvä olla kaikkien saatavilla keskitetysti yhdessä paikassa, jolloin olisi matalampi kynnys puuttua myös niiden sisällön laatuun ja oikeellisuuteen.

SUOMEN PELASTUSALAN KESKUSJÄRJESTÖ

Ilpo Leino
vanhempi asiantuntija

Osoite	Puhelin	Faksi	Sähköposti	Internet	Y-tunnus
Ratamestarinkatu 11 00520 Helsinki	(09) 476 112	(09) 4761 1400	spekinfo@spek.fi	www.spek.fi	0912934-5